

Sygn. akt II Ca 542/14

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Vogt (spr.)
Sędziowie:	SSO Barbara Mokras SSO Janusz Roszewski
Protokolant:	st. sekr. sąd. Jolanta Bąk

po rozpoznaniu w dniu 05 lutego 2015r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z wniosku D. K.

z udziałem K. K.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestnika postępowania K. K.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim

z dnia 2 lipca 2014r. sygn. akt I Ns 892/11

postanawia:

1. oddalić apelację
2. zasądzić od K. K. na rzecz D. K. kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

II Ca 542/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni D. K. wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego z K. K. przez przyznanie mu na wyłączną własność nieruchomości stanowiącej działkę o powierzchni 0,653 ha położonej w O. przy ul. (...) zabudowanej domem jednorodzinny o powierzchni około 200 m². Wniosła o zasądzenie od uczestnika na jej rzecz spłaty w wysokości 150.000 zł i rozliczenia kosztów postępowania.

Uczestnik postępowania K. K. wniósł o przyznanie powyższej nieruchomości na jego rzecz. Wskazał, że w chwili ustania wspólności majątkowej małżeńskiej budynek był w stanie surowym, a kredyt na budowę w większości on spłacił. Wniósł również o rozliczenie utraconych pożytków i zakwestionował wycenę budynku i gruntu.

Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim postanowieniem z dnia 2 lipca 2014 r. dokonał podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni D. K. oraz uczestnika postępowania K. K. w ten sposób, że prawo wieczystego użytkowania gruntu stanowiącego działkę nr (...) o powierzchni 653 m² oraz budynku stanowiącego odrębną własność położonego w O. przy ul. (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim prowadzi księgę wieczystą (...) przyznał na wyłączną własność uczestnika postępowania K. K.. Tytułem spłaty zasądził od niego na rzecz wnioskodawczyni kwotę 88.828 zł, która rozłożył na cztery raty. Oddalił pozostałe wnioski stron i orzekł o kosztach postępowania. Rozstrzygnięcie swoje oparł na następujących ustaleniach:

Wnioskodawczyni D. K. i uczestnik postępowania K. K. zawarli związek małżeński w dniu 17 sierpnia 1985 r. W dniu 26 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Kaliszu rozwiązał małżeństwo stron.

W skład majątku wspólnego stron wchodzi prawo użytkowania nieruchomości - działka nr (...) o powierzchni 0.0653 ha położona w O. przy ul. (...).

Wyrokiem z dnia 6 grudnia 1993 r. Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim zniósł z dniem 21 lipca 1993 r. ustawową wspólność majątkowa małżeńską pomiędzy stronami.

Na budowę domu strony zaciągnęły 24 maja 1989 r. kredyt mieszkaniowy w banku (...) w kwocie 5.000.000 starych złotych, którego część w wysokości 4.281.800 została spłacona przez uczestnika po ustaniu wspólności małżeńskiej.

W celu uzyskania kredytu został sporządzony kosztorys uproszczony na wykonanie przedmiotowego budynku mieszkalnego, w którym określono charakterystykę budynku oraz procentowy udział poszczególnych prac w procesie budowlanym.

K. K. po zniesieniu wspólności majątkowej kontynuował prace budowlane na przedmiotowej nieruchomości. Sąd ustalił wysokość dochodów wnioskodawczyni i uczestnika w poszczególnych latach. W lipcu 1994 r. strony wprowadziły się do wybudowanego domu. Tynkowanie i ocieplanie budynku było później – to jest w 1997 r. Dach wykonywał uczestnik ze swoim ojcem. Dach został zakończony w roku 1989 r. Dach ma konstrukcję drewnianą i jest pokryty papą. Tynki wewnętrzne były wykonane w 1991 r. W 1990 r. zostało wykonane Co. Instalacja elektryczna była wykonana na samym końcu 1992 r. Wpisów w dzienniku budowy dokonywał uczestnik postępowania i dokonywane wpisy odzwierciedlają w zasadzie czas wykonywania poszczególnych prac.

Sąd ustalił wartość przedmiotowej nieruchomości według stanu na dzień 24 lipca 1993 r. na kwotę 177.656 zł. Jest to wartość ustalona według wariantu pierwszego przedstawionego przez uczestnika postępowania K. K.. Stopień zaawansowania robót budowlanych wynosił 58%.

Nakłady dokonane z majątku odrębnego na majątek wspólny sąd rozlicz tylko na wniosek. Uczestnik postępowania takiego wniosku nie zgłosił dlatego też Sąd nie dokonał rozliczenia tych nakładów z urzędu.

Nie było natomiast podstaw do rozliczenia pożytków uzyskanych przez wnioskodawczynię czy uczestnika z tytułu posiadania nieruchomości i dlatego też Sąd te zgłoszone roszczenia oddalił.

Uczestnik otrzymał przedmiotową nieruchomość wraz z budynkiem i dlatego obowiązany jest spłacić wnioskodawczynię w sposób określony w postanowieniu.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł uczestnik postępowania. Zarzucił:

1. rażąco naruszenie przepisów postępowania, a to art. 130 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez brak wezwania uczestnika postępowania do usunięcia braków formalnych pisma poprzez precyzyjne wskazanie wysokości nakładów, których rozliczenia domaga się uczestnik, co miało decydujący wpływ na wynik sprawy,
2. rażąco naruszenie przepisów postępowania, a to art. 567 § 1 k.p.c., przez brak ustalenia przez Sąd kwoty nakładów poczynionych z majątku osobistego na majątek wspólny i rozliczenia tych nakładów,
3. naruszenia przepisów prawa materialnego, a to art. 45 § 1 i 2 k.r.o. polegające na jego błędnej wykładni i braku zastosowania do prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, a polegając na uznaniu, że uczestnik postępowania nie złożył wniosku o rozliczenie nakładów, pomimo złożenia takiego wniosku, a w konsekwencji ustalenie przez Sąd, że nakłady te nie zostały poczynione, które to uchybienie miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

W oparciu o te zarzuty wniosł o:

1. zmianę pkt. II zaskarżonego postanowienia i zasądzenie tytułem spłaty od wnioskodawczyni D. K. na rzecz uczestnika K. K. kwoty 3.640,25 zł płatnej w terminie dwóch miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia płatności,
2. zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania zwrotu kosztów postępowania.

Wnioskodawczyni wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji pismo uczestnika postępowania z dnia 22 lipca 2013 r. (k-260 akt) nie zawiera wniosku o rozliczenie dokonanej przez niego spłaty kredytu mieszkaniowego, a tym bardziej wniosku o rozliczenie nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny stron. Dowody w postaci spłaty kredytu mieszkaniowego zostały przez uczestnika złożone na okoliczność zaawansowania budowy domu położonego przy ul. (...) w O., co wyraźnie wynika z treści pisma. Twierdzenie apelacji, że wskazane pismo zawiera wniosek, o którym mowa wyżej jest zupełnie dowolne, całkowicie sprzeczne z treścią pisma. Wobec precyzyjnego wskazania w piśmie okoliczności, udowodnieniu których mają służyć przedkładane w piśmie dowody pismo to nie budziło żadnych wątpliwości co do jego treści. Przypisywanie pismu właściwości, których nie posiada nie może zastąpić wniosku uczestnika o rozliczenie nakładów z majątku osobistego na wspólny. Wobec jednoznacznego brzmienia pisma Sąd nie miał obowiązku wzywania K. K. do jakiegokolwiek uzupełniania braków pisma, ponieważ pismo żadnych formalnych braków nie posiadała. Brak w piśmie określonych żądań, które są fakultatywne nigdy nie będzie stanowił braków formalnych pisma.

W sprawie o podział majątku wspólnego sąd z urzędu i bez względu na inicjatywę dowodową uczestników postępowania, **ustala jedynie wartość nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków** (porównaj między innymi uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2008 r. III CZP 148/07, OSNC 2009/2/23), natomiast o zwrocie wydatków i nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny orzeka na podstawie art. 45 § 2 w zw. z art. 567 § 1 i art. 618 § 1 k.p.c., tylko na wniosek złożony w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji (porównaj między innymi orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 1970 r. III CRN 527/69, OSNCP 1970/9/164, z dnia 16 października 1997 r. II CKN 395/97 i z dnia 1 grudnia 2011 r. I CSK 78/11, niepubl.). Żądanie rozliczenia tych nakładów w sprawie o podział majątku wspólnego powinno być sformułowane w sposób odpowiadający żądaniu pozwu o zasądzenie określonej należności. Powinno zatem zawierać precyzyjne oznaczenie wysokości nakładów oraz podstawę faktyczną żądania. Braki w tym zakresie podlegają usunięciu w trybie art. 130 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., niezależnie od tego czy strona działa osobiście czy jest reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika (por. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 19 lipca 2012 r., II CSK 660/11). Dotyczy to jednak braków formalnych wniosku o rozliczenie nakładów z majątku osobistego na wspólny. Nie można mówić

o brakach formalnych wniosku, który nie został złożony. Nie rozliczając tych nakładów i nie czyniąc ustaleń w tym zakresie Sąd nie naruszył więc ani art. 45 k.r.o. ani 567 § 1 k.p.c.

Ubocznie należy podnieść, że uczestnik postępowania w sądzie I instancji działał bez pełnomocnika. Zgodnie z art. 5 k.p.c. sąd miał obowiązek udzielić mu niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych. Naruszenie tego obowiązku jeśli miałyby wpływ na wynik postępowania mogłoby stanowić zarzut apelacyjny. Tego jednak zarzutu sąd odwoławczy nie bierze pod uwagę z urzędu, a uczestnik w apelacji go nie postawił.

Mając na uwadze powyższe okoliczności należało zgodnie z art. 385 k.p.c. orzec jak w sentencji.